

βέυση τὰ πάντα. Εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν προσήκει νὰ ἀφήσῃ τὴν προφανῆ αὐτῆς ἀτολίαν καὶ ἀναλάβῃ τὸ ἐπιχειρηματικὸν ἐκεῖνο πνεῦμα, τὸ εὐτολμον καὶ θαρραλέον ἦθος, δι' οὗ κατέκτων καὶ ἐγόητευον οἱ πατέρες ἡμῶν. Καταλείπομεν εἰς τοὺς ἀρμοδίους τὴν φροντίδα, ὅπως ὅσον οἶόν τε ἐπωφελέστερον κανονίζωσι τὴν διπλωματικὴν ἡμῶν ἐνέργειαν ἐν Ἀνατολῇ καὶ ἐξασφαλίζωσι πανταχοῦ εἰς τὸν Γάλλον ὑπήκοον τὴν προστασίαν ἧς ἔχει ἀνάγκην. Ἡ Γαλλικὴ Ἐταιρία δὲν εἶνε ὑπουργεῖον ἐν μόνον μέσον ἐνεργείας διαθέτει, ἀλλὰ τὸ δραστηκώτερον, τὴν διὰ τῶν σχολείων διάδοσιν τῆς γαλλικῆς ἐπιρροῆς. Τὰ ἐν Ἀνατολῇ ὑφιστάμενα μικρὰ γαλλικὰ σχολεῖα λαμβάνουσιν ἐπιχορηγήσεις παρὰ τῆς Ἐταιρίας Ἀλλ' αἱ ἐπιχορηγήσεις αὗται δὲν ἐπαρκῶσιν. Πολλὰ τῶν σχολείων τούτων ἀποθνήσκουσιν ἐξ ἀτροφίας. Ἀπαιτεῖται δὲ πᾶσα ἡ αὐταπάρνησις τῶν διευθυνόντων ταῦτα, ἡ ὀλιγάρκεια, ἡ μεθοδικότης καὶ τὸ οἰκονομικὸν αὐτῶν πνεῦμα ὅπως διατηρῶνται καὶ παλαιώσει. Μακρὰν κομματικῶν συμπαθειῶν, ἀποστείλωμεν πρὸς τοὺς ἐξορίστους τούτους, οἵτινες ἀσκούσι μὲν τὴν λατρείαν τῶν, ἀλλὰ καὶ διαθερμαίνουσι τοὺς πέριξ αὐτῶν διὰ τοῦ φιλοπάτριδος ζήλου τῶν, δεῖγμα ἐγκαρδίου καὶ ἀδελφικῆς συμπαθείας. Ἐνθαρρύνωμεν αὐτοὺς ἐν τῇ εὐγενεῖ ἀποστολῇ τῶν. Πρόκειται νὰ δικαιωνίσωμεν εἰς ἀπωτάτας χώρας τὴν παρουσίαν τῆς πατρίδος. Ἐκαστος ὀφείλει προσωπικῶς νὰ συντελέσῃ εἰς τὸ κοινὸν τοῦτο ἔργον, ἀναλογιζόμενος ὅτι πᾶσα προσφορά προάγει τὴν ἐθνικὴν ἐπιρροὴν καὶ τὸ γόητρον τῆς σημαίας ἡμῶν.

Τελεῖται ἐν τῷ ναυτικῷ συγκινητικῇ ἑορτῇ, εἰς ἣν ἀδύνατον νὰ παραστῇ τις ἄνευ συγκινησεως μυχίας, ἰδίως ὅταν τελῆται εἰς ἀπωτάτους λιμένας ἢ ἑορτῇ τοῦ χαιρετισμοῦ τῆς σημαίας. Ἐκάστην ἐσπέραν, δύοντος τοῦ ἡλίου, πυροβολισμοὶ καὶ σαλπίσματα χαιρετίζουσι τὸ ἐνδοξον λάβαρον ἢ φρουρὰ παρουσιάζει ὄπλα πάντες δ' ἐγειρόμενοι ἀποκαλύπτονται. Τηρήσωμεν πρὸς τὰ ἐκλαμπρα ταῦτα σήματα ἀγάπην τρυφῆν καὶ ἄγρυπνον. Μὴ ἐπιτρέψωμεν εἰς τὸν ἔχθρον ν' ἀμαυρώσῃ τὴν λαμπρηδὸνα αὐτῶν εἰς τὰς χώρας, ἐν αἷς ἀνέκαθεν διαλάμπουσιν. Οὐδεμίαν προσπάθειαν εἶνε περιττή, ἀν θέλωμεν νὰ ἀκτινοβολώσιν ὑψηλὰ, ἐν ταῖς ἀνευφημίαις καὶ ἐν τῷ σεβασμῷ τοῦ πλήθους, ἀν θέλωμεν νὰ μὴ ὁμοιάσωσι ποτε πρὸς τὰς ἀγνώστους ἐκείνας σημαίας, ὧν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐξηγηθῇ πρὸς τοὺς ξένους ἢ ἔννοια καὶ ἡ σημασία.

(Gaston Deschamp).

Δ. Γ. Κ.

ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΘΘΩΝΟΣ

Ο ΠΑΠΟΥΛΑΚΗΣ

Ε'.

Τὸ δρομολόγιον τοῦ Παπουλάκη. — Θαυματουργοὶ ἰδιότητες τοῦ ράσου του. — Ἡ θαυμαστὴ ζύμωσις, ἡ θαυμαστὴ ἀλείψα καὶ ἡ θαυμαστὴ ἀνανέωσις. — Ὑποδοχὴ αὐτοῦ εἰς τὰ χωρία. — Ἐνας Γιάννης πάντοτε εἰς τὸ μέσον! — Προφητικὰ τεχνήσματα. — Τιμωρία ἀσεβῶν. — Ὁ πνιγὸς ἀξιωματικὸς. — Αἱ καρότσαι τοῦ Διαβόλου, τὰ μαξιλάρια τοῦ Διαβόλου καὶ ἡ κλωστή. — Χυδασιότητες καὶ αἰσχρολογίαι καλογηρικαί. — Λογοπαίγνια τοῦ Παπουλάκη. — Ἀγαθὴ ἐπίδρασις τῆς διδαχῆς του. — Ὁ Παπουλάκης ὄργανον τῶν Φιλορθόδων. — Τὸ ψωριῶν ἐρίφιον. — Ἀφίξις τοῦ Παπουλάκη εἰς Καλάμας καὶ ὁμιλία αὐτοῦ. — Περιοδεία καὶ ἀποπομπὴ αὐτοῦ ἐκ τοῦ νομοῦ Μεσσηνίας. — Ἡ διαταγὴ τῆς Συνόδου.

Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα καὶ τοιοῦτοτρόπως ἦτο προπαρασκευασμένον τὸ ἔδαφος ὅτε ὁ Παπουλάκης ἐπεχείρησε τὰς τελευταίας αὐτοῦ περιοδείας. Τὸ δρομολόγιόν του κατὰ τὰς ἐπισημοὺς ἐκθέσεις εἶχεν ὡς ἐξῆς.

Ἐνεφανίσθη πρῶτον εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ὀλυμπίας καὶ ἐκήρυξεν εἰς τὴν πρωτεύουσάν αὐτῆς προέβη ἐκεῖθεν μέχρι τῶν δήμων Αὐλώνας καὶ Δωρίου τῆς ἐπαρχίας Τριφυλλίας, ὁπόθεν ἀπεσύρθη εἰς τὸν νομὸν Ἀρκαδίας ἐκεῖθεν μετέβη εἰς τὸν νομὸν Λακωνίας καὶ κατόπιν ἐπορεύθη εἰς τὸν νομὸν Μεσσηνίας καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν τῶν Καλαμῶν τὴν 10 Ὀκτωβρίου 1851.

Ἡ φήμη αὐτοῦ εἶχε διασπαρῆ ἤδη καθ' ἅπασαν τὴν Πελοπόννησον καὶ πανταχοῦ ἐγίνετο δεκτὸς μετ' ἐνδείξεων ἀπεριορίστου σεβασμοῦ. Ἡ ἄξιος ἀλλὰ θερμὴ εὐγλωττία του ἔσαγγήνευε τὰ πλήθη, ἅτινα συνέρρεον καὶ ἠκροῶντο τοὺς λόγους του μετ' ἄκρας εὐλαθείας καὶ κατανύξεως, οἱ δὲ περὶ τῶν τελουμένων παρ' αὐτοῦ θαυμάτων θρύλλοι τεραστίως ὁσημέραι διεδίδοντο ἐξογκούμενοι. Ἐκτοτε ἤρχισεν ἡ συνήθεια τοῦ ν' ἀποκόπτωσι τεμάχια μικρὰ ἐκ τοῦ ράσου τοῦ Χριστοφόρου καὶ νὰ κατασκευάζωσιν ἐξ αὐτῶν περιάπτα πρὸς εὐσεβῆ ἀνάμνησιν, πολλοὶ δὲ ὑπάρχουσιν ἀκόμη διατηροῦντες τοιαῦτα. Τὰ περιάπτα ταῦτα θεωροῦντο ἀλειψιτήρια παντὸς κακοῦ, αἱ δὲ γυναῖκες, αἱ ἰδιαίτερον τρέφουσιναι στοργὴν καὶ εὐλάβειαν πρὸς τὸν μοναχόν, ἐφύλαττον ταῦτα παρὰ τὰς ἀγίας εἰκόνας ἢ τ' ἀνῆρτων ἀπὸ τοῦ τραχήλου τῶν τέκνων τῶν. Εἰς τὸ ράσον τοῦ μοναχοῦ ἀπεδίδοντο παντοῖαι θαυματουργοὶ ἰδιότητες, ἐν οἷς καὶ τὸ ὅτι ἐχρησίμευεν ἀντὶ ζύμης εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ ἄρτου. Αἱ οἰκοκυραὶ μὲ παράδοξον ἀληθῶς συγκατάβασιν τοῦ ἑαυτῶν στομάχου ἔρριπτον εἰς τὴν σκάφην ἔνθα ἐζύμοῦτο ὁ

ἄρτος τεμάχιον τοῦ κεκληλιωμένου καὶ πεπαλαιωμένου ὑφάσματος, μετ' ἐκπλήξεως δ' ἔβλεπον τὸ φύραμα ὑφιστάμενον δι' αὐτοῦ καὶ μόνον τὴν ζύμωσιν καὶ ἐσταυροκοποῦντο ἐπὶ τῷ θαύματι, ἐνῶ, κατὰ τὴν ἐξήγησιν μιᾶς ἀθηναϊκῆς ἐφημερίδος λίαν δυσπίστως ἐχούσης πρὸς τὴν ἀγιότητα τοῦ Παπουλάκη καὶ πρὸς τὰς ὑπερφυεῖς ιδιότητας τοῦ ράσου του, τὸ θαῦμα προήρχετο ἀπλούστατα ἐκ τῆς χημικῆς ἐνεργείας τῆς ἐκ τοῦ ἰδρωτός λιπαρότητος τοῦ ὑφάσματος. Πονηροὶ τινες καλόγηροι μάλιστα, κατὰ τὴν αὐτὴν πάντοτε ἐφημερίδα, ἐπιτηδεῖως ἐκαλλιέργουν τὴν φήμην τῆς ἑαυτῶν ἀγιότητος διὰ τοιοῦτου μέσου, ἐμβάπτοντες ἐκ τῶν προτέρων τὸ ράσον των εἰς ζυμὸν ἐρεθίνθων ἢ καὶ εἰς ὕλην ὑγρὰν ἐτι χεῖρονα, εἰς οὖρος—βαβαὶ τῆς ρυπαρότητος καὶ τῆς ἀναίσχυντίας των!—ὅπως ἀποδώσωσιν εἰς αὐτὸ θαυματουργοὺς ιδιότητας. Δὲν εἶχε δὲ μόνον ὡς πρὸς τὴν ζύμωσιν τοῦ ἄρτου τὴν τοιαύτην θαυμαστὴν δύναμιν τὸ περιβόητον ράσον, ἀλλὰ καὶ περὶ ἄλλα ἐθαυματούργει. Οὕτως οἱ ἀλιεῖς ἐν Σπέτσιας καὶ ἄλλαχού ἔριπτον τεμάχια αὐτοῦ εἰς τὰ δικτυὰ των προσδοκῶντες μετὰ πίστεως ἀκραδάντου καὶ ἀξίας κρείττονος τύχης τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐν Τιβεριάδι παρὰ τοῦ Σωτῆρος τελεσθείσης θαυμαστῆς ἄγρας. Διὰ τοῦτο τὸ ράσον τοῦ Χριστοφόρου ἦτο περιζήτητον καὶ ἐνῶ αὐτὸς ἐβάδιζεν, οἱ παρακολουθοῦντες συνωθοῦντο ἐξόπισθὲν του καὶ διὰ ψαλίδων ἀνηλεῶς κατεκερμάτιζον τὸ πενιχρὸν αὐτοῦ φόρεμα. Ὁ μοναχὸς ἄφινε καλοκαγάρως νὰ κατακόπτωσι τὸ ράσον του, ἐννοῶν κάλλιστα ὅτι ἡ ζημία ἦτο μηδαμινὴ ἀπέναντι τοῦ ἠθικοῦ κέρδους. Ἄλλως τε οἱ ἀπλοὶ ἐκεῖνοι ἄνθρωποι ἐπίστευον ὅτι τὸ ράσον του εἶχε καὶ ἑτέραν θαυμασίαν ιδιότητα, ν' ἀνανεοῦται δηλαδὴ ἐκάστοτε, καὶ τὴν δοξασίαν ταύτην ἐκράτουν τὸ φαινόμενον ὅτι τὸ ράσον μετὰ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας ἦτο πάλιν ἀκέραιον, πρᾶγμα εὐεξήγητον, διότι ὁ μοναχὸς κατ' ἀνάγκην περιεβάλλετο νέον, ἀφοῦ τὸ πρῶτον ἐκ τῶν ἄλλεπαλλήλων ἀποκοπῶν καθίστατο τόσον βραχύ, ὥστε οὐδὲ τοὺς ὤμους του ἤρκει νὰ σκεπάσῃ. Παρεκτός δὲ τοῦ ράσου του οἱ εὐσεβέστεροι ἐτήρουν καὶ τρίχας ἐκ τοῦ γενους του, ὧν ἡ ἐκρίξωσις ὡπερδήποτε ἐπώδυνος κατὰ τὴν ἦτο ἀντιστάθμισμα βαρύτερον ἢ ἡ ἀπώλεια τοῦ ράσου διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τῆς φήμης τῆς ἀγιότητός του.

Τὸ πρόγραμμα τῆς ἐμφανίσεως καὶ τῆς ὑποδοχῆς τοῦ κήρυκος εἰς τὰ διάφορα μέρη ἦτο στερεότυπον. Ὁ Χριστόφορος μετέβαινε πορευόμενος πεζῇ καὶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν ὁπαδῶν του κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον πολυαριθμῶν, ἐξ ὧν τινες εἶχον τὴν πρόνοιαν νὰ προαναγγέλωσι δι' ἀπεσταλμένων τὴν ἀφίξιν του εἰς τὰς

πόλεις ἢ εἰς τὰς κώμας ἐξ ὧν ἐμελλε νὰ διέλθῃ. Συνέρρεον τότε οἱ ὄχλοι πρὸς ὑπάντησίν του, οἱ κώδωνες τῶν ναῶν ἤχουν χαρμωδῶς, ἐξήρχοντο οἱ ἱερεῖς, ἐνίοτε δὲ καὶ οἱ διδάσκαλοι μετὰ τῶν μαθητῶν τῶν σχολείων ὑποδεχόμενοι αὐτὸν ἐν πομπῇ. Αἱ γυναῖκες ἔφερον πρὸς αὐτὸν τὰ βρέφη διὰ νὰ τὰ εὐλογήσῃ. Μετὰ ταῦτα, ἀφοῦ ἤθελεν ἐπ' ὀλίγον ἀναπαυθῆ, ἀνήρχετο ἐπὶ ἐξέδρας ἐκ τοῦ προχείρου προετοιμασθείσης, ἢ εἰς ἐξώστην οἰκίας ἐν ἐλλείψει αὐτῆς καὶ ἐκεῖθεν ἐκήρυσσεν· μετεχειρίζετο δὲ κατὰ τὸ κήρυγμά του καὶ τινὰ τεχνάσματα ἐμφαινόμενα ὅτι ὁ ἀμαθὴς αὐτὸς μοναχὸς δὲν ἦτο ἄμοιρος φυσικῆς εὐφυίας καὶ δὴ καὶ πανουργίας. Οὕτως ἐπὶ παραδείγματι συνείθιζε νὰ λέγῃ πρὶν ἢ ἀρχίσῃ τὸν λόγον τοῦ ἀποτεινόμενος πρὸς τινὰ δῆθεν τῶν ὀπισθεν αὐτοῦ ἰσταμένων, ἀλλὰ χωρὶς νὰ στραφῇ: — Γιάννη, φέρε μου ἓνα ποτήρι νερό!...

Ἐννέα τοῦλάχιστον φορὰς ἐπὶ τῶν δέκα συνεπίπτε νὰ εὐρίσκηται εἰς Γιάννης, ἢ δι' ἄλλου τινος συνηθεστάτου παρὰ τοῖς χωρικοῖς ὀνόματος καλούμενος, ὅπερ σκοπίμως ὁ μοναχὸς ἐπρόφερον, ὁ οὕτως δὲ καλούμενος ἔσπευδε παραχρῆμα νὰ φέρῃ τὸ αἰτηθὲν ὕδωρ, ἀπορῶν καὶ ἐξιστάμενος πῶς ἐγίνωσκε τὸ ὄνομα τοῦ ὁ θεόπνευστος κήρυξ.

Ἄλλοτε πάλιν διδάσκων ἐντὸς ναοῦ ἢ εἰς τὸ ὑπαιθρον στρεφόμενος πρὸς ἑμάδα τινὰ ἐκ τῶν ἀκροατῶν του ἐν τῇ ῥύμῃ τοῦ λόγου του ἀνεφώνει: — Σεῖς οἱ ζωοκλέπται!...

Καὶ ἐπειδὴ τὸ ἐγκλημα τῆς ζωοκλοπῆς ἦτο τότε πολὺ περισσότερον ἢ σήμερον διαδεδομένον εἰς τὰς ἀπολιτίστους τοῦ κράτους ἐπαρχίας, δὲν ἦτο σπάνιον νὰ εὐρίσκωνται μεταξύ τῶν ὑποδεικνυομένων καὶ τινες ὑποπεσόντες εἰς τὴν ἐγκληματικὴν ταύτην πράξιν, οἵτινες συνεστέλλοντο παραχρῆμα μετὰ δέους, θαυμάζοντες ὅτι ὁ μοναχὸς ἐγίνωσκε τὰ ἀμαρτήματά των.

— Σεῖς αἱ γυναῖκες ὁποῦ κάμνετε μάγια!... ἀνεφώνει ἄλλοτε.

Καὶ ἐπηκολούθει ψιθυρὸς αἰσχύνης καὶ ταραχῆς μεταξύ τῶν ἀκροαμένων τοὺς λόγους του γυναικῶν, ἐξ ὧν ἀλανθᾶστως ὑπῆρχον οὐκ ὀλίγαι εἴτε μετερχόμεναι τὴν μαγικὴν τέχνην, εἴτε προσφυγοῦσαι πρὸς χρητημοδότησιν εἰς τοὺς χονδροειδεῖς τῶν ἀπατεῶνων δόλους.

Μετὰ τὴν διδασχὴν ὁ Χριστόφορος κατέλυεν εἰς τινὰ ἐκεῖ που κειμένην μονήν, ἢ μετόχιον εἴτε εἰς τὸν οἶκόν τινος τῶν προκρίτων. Πάντες ἐπροθυμοποιοῦντο νὰ περιποιηθῶσιν αὐτόν, ἂν δὲ ὑπῆρχε μεταξύ τῶν κατοίκων καὶ τις νοήμων καὶ ἀνεπτυγμένος δυσπιστῶν πρὸς τὴν ἀγιότητα τοῦ ἀνδρός, δὲν ἐτόλμα νὰ ἐκφράσῃ τοὺς δισταγμούς του, φοβούμενος μήπως ἐξεγείρῃ τὴν ὀργὴν καὶ ἀγανάκτησιν τοῦ πλήθους. Μυθεύματα πολλά διεδίδοντο περὶ τῆς οἰκτρᾶς τύχης

ἐκείνων ὅσοι δὲν ἀνεγνωρίζον τὴν ἀγιότητά του τοῦ ἡ ἐτόλμησαν νὰ προσενεχθῶσιν ἀσεβῶς πρὸς τὸν ὅσιον ἄνδρα, κατὰ τὰ ὅποια ἡ θεία ὀργὴ ὡς κεραυνὸς ἔπληξε τοὺς δυσσεβεῖς. Ἡ σύζυγος τοῦ ἐπάρχου ἐν Γυθείῳ διότι ὠμίλησεν ἀπρεπῶς περὶ τοῦ Παπουλάκη, ἠσθένησεν αἰφνης καὶ ἀπέβιωσεν ἐκ δυσδιαγνώστου νόσου. Εἰς δὴμαρχος ἐν Γορτυνίᾳ εὐρίσκετο ἐν τῷ κερναίῳ χαρτοπαίζων ὅτε ἀνηγγέλη αὐτῷ ἡ ἀφίξις τοῦ κήρυκος· καὶ ἐπειδὴ ἀδιαφορήσας ἐγλείψασε τὸν προφήτην, ὡς λέγεται δὲ καὶ ἐρράπισεν αὐτὸν μάλιστα, τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἐσπέραν πυρκαϊὰ ἐξερράγη εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἡ περιεργότερα δὲ πασῶν τοιαύτη σύμπτωσης ἦτο ἡ ἐξῆς. Ὁ Παπουλάκης μετὰ τὴν σύλληψίν του ἤχθη εἰς Πειραιᾶ διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου "Ὀθωας, ὃ δ' ἐπ' αὐτοῦ ὑπηρετῶν ὑποφροντιστὴς λέγεται ὅτι προσηνέχθη σκαιῶς κατὰ τὸν διάπλουον πρὸς αὐτόν. Μετὰ τρεῖς μῆνας, ἡ κορβέττα "Αμαλία, ἐφ' ἧς εἶχε μετατεθῆ, ἐκπλεύσασα ἐκ Ναυπλίου καὶ καταληφθεῖσα εἰς τὸ πέλαγος ὑπὸ τῆς φοβερᾶς λαίλαπος τῆς καταρριψάσης κατὰ τὴν νύκτα τῆς 14 Ὀκτωβρίου 1852 ἕνα τῶν στύλων τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διός, ἐξώκειλε καὶ ἀπώλεσθη εἰς τὴν θέσιν Περιστερί τῆς Σαλαμίνας. "Ἄπαν τὸ πλήρωμα ἐσώθη καὶ σὺν αὐτῷ οἱ πολυάριθμοι ἐπιβάται, οὓς κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν τότε κακὴν συνθήειαν ἐκ Ναυπλίου ἔφερε, διότι ἀπεισιβάσθησαν διὰ σανίδος τοποθετηθείσης ἐν εἴδει γεφύρας ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τοῦ σκάφους εἰς τὴν ξηράν, τόσον ἐγγὺς εἶχε προσαράξει τὸ πλοῖον. διηγούνται μάλιστα ὅτι καὶ βρέφος τι λησμονηθὲν κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην τῆς ταραχῆς ἐσώθη, ἐπιστρεφόντων κατόπιν τῶν γονέων του καὶ παραλαβόντων αὐτό. Εἰς τῶνος ἀπώλεσθη παραδόξως, ἴσως διότι ἐσπευσε νὰ ριφθῆ εἰς τὴν θάλασσαν πρὸ τῆς στιγμῆς τῆς προσαράξεως, ἦτο δὲ οὗτος ὁ ὑβρίσας τὸν Παπουλάκη ἀξιωματικὸς.

Τὸ κήρυγμα αὐτοῦ ἐγένετο εἰς γλῶσσαν ἀπλῆν, ἣν καὶ μόνην ἄλλως τε ἐννοεῖ καὶ ἐλάλει ὁ μοναχὸς καὶ εἰς ὕφος εἰκονικὸν ἐν τῇ χυδαίότητι αὐτοῦ. Ἐπὶ παραδείγματι τ' ἀτμόπλοια ἀπεκάλει «καρότσαις τοῦ Διαβόλου» ἀποστρεφόμενος τὴν πρόοδον, ἧτις κατέρριπτεν ὁσημέραι τὸ κράτος τῶν προλήψεων, δυσπιστῶν πρὸς τὰς ἐφευρέσεις αὐτῆς καὶ κολακεύων ἅμα τὰ πρὸς αὐτὴν ἐχθρικὰ αἰσθήματα τοῦ πληθυσμοῦ τῶν ναυτικῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Κράτους, διαβλέποντος ἐν τῇ ἰσχύϊ καὶ τῇ ἐπικρατήσει τοῦ ἀτμοῦ τὴν προσεχῆ παρακμὴν τῆς ἰστιοφόρου ναυτιλίας, βάσεως τῆς πλουτισμοῦ καὶ τῆς εὐμερείας αὐτοῦ. Ἐμίσει τὴν πολυτέλειαν, κατεφέρετο δὲ καὶ κατ' αὐτῆς ἐτι τῆς περὶ τὸ ἐνδύεσθαι καὶ καλλωπιζέσθαι εὐπρεπείας καὶ ἐπιμελείας, λέγων ὅτι τὰ τότε συνειθιζόμενα

τσουλούφια, ἦτοι οἱ περὶ τοὺς κροτάφους κυρτοὶ βόστρυχοι ἦσαν «μαξιλαράκια ἐπάνω εἰς τὰ ὅποια ἐκάθητο ὁ Διάβολος καὶ ἐψιθύριζεν εἰς τὸ αὐτὸ λόγους ἁμαρτίας.» τοῦτο ἀκούσαντες Ἄλαγωνιοὶ τινες παρευρεθέντες εἰς μίαν τῶν ἐν Σπάρτῃ διδασκῶν του, ἐσπευσαν νὰ ξυρίσωσι τὰς κεφαλὰς των, γεγονόνος μαρτυρούμενον καὶ ὑπὸ τῆς ἐκθέσεως τοῦ νομάρχου Μεσσηνίας, ἀποδεικνύον δὲ πόσῃν ἐπίδρασιν εἶχον οἱ λόγοι του ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῶν ἀπλοϊκῶν. Ἐνίοτε εἰς τὴν ὁμιλίαν του παρενείροντο φράσεις ἀσφαεῖς, γριφώδεις, ἀκατάληπτοι, εἰς ἃς οἱ ἀκροαταὶ ἀπέδιδον ἀπόκρυφον προφητικὴν ἐννοίαν, καὶ ὧν τὴν ἐξήγησιν καὶ τὴν ἐφαρμογὴν ἀνεύρισκον δῆθεν μετὰ παρέλευσιν καιροῦ εἰς ἐπερχόμενα κατόπιν γεγονότα. Οὕτως ἐν Καλάμαις ἔλεγε μετὰ τῶν ἄλλων πρὸς τοὺς ἀκροατάς του νὰ προσέχωσι διότι ἡ Κυβέρνησις ἐσκόπει νὰ συνδέσῃ ὅλας τὰς ἐπαρχίας τοῦ Κράτους ἀμὲ μίαν κλαστήν.» Καὶ τότε μὲν οὐδεὶς ἐνόησε τὴν σημασίαν τῆς ἐκφράσεως ταύτης· ὅτε ὅμως μετὰ τινὰ ἔτη καὶ ἡ πόλις τῶν Καλαμῶν συνεδέθη πράγματι μετὰ τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν τοῦ Κράτους διὰ τοῦ τηλεγραφικοῦ σύρματος, οἱ σεβόμενοι ἐτι τὴν μνήμην τοῦ Παπουλάκη ἐμνήσθησαν τῶν προφητικῶν του λόγων καὶ ἐθαύμαζον. Ἴσως ὅμως πράγματι ὁ μοναχὸς ἠνίττετο διὰ τῆς ἐκφράσεως του ταύτης τὸν τηλεγράφον, περὶ οὗ εἶχεν ἀκούσει νὰ γίνηται λόγος καὶ πρὸς ὃν ἔτρεφεν ἐχθροπάθειαν ὡς πρὸς πάντα ἕτερον τοῦ πολιτισμοῦ θριάμβον.

Καὶ ἦτο μὲν βεβαίως ἠθικὸν τὸ διδασκᾶν τοῦ ἐνόσῳ περιστρέφετο μόνον εἰς νοησεῖας περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν στοιχειωδῶν χριστιανικῶν καθηκόντων καὶ δὲν ἀνεμιγνύοντο εἰς αὐτὸ πολιτικαὶ εἰσηγήσεις ἢ μωραὶ κατὰ τῆς προόδου καὶ τῆς παιδείας κατηγορίαι. Ἄλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ ἐτι τῷ σταδίῳ τῆς ἠθικῆς διδασκαλίας, ἡ παχυλὴ καὶ ἀγροῖκος ἀμάθειά του εἰς θέματα βορβορώδη καὶ εἰς ρυπαρὰς καὶ ἀσέμνους ἐκφράσεις περιστρέφετο. Ὁ νομάρχης Μεσσηνίας ἐν τῇ ἐπισήμῳ αὐτοῦ ἀπὸ 6 Ἰουλίου 1852 περιληπτικῆ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ἐκθέσει περὶ τῶν Χριστοφορικῶν, περιγραφῶν τὴν πρώτην εἰς Καλάμας ἐμφάνισιν τοῦ Παπουλάκη καὶ ἀνακοινῶν τὰ κατὰ τὴν ὁμιλίαν αὐτοῦ λέγει ὅτι «αἰσχρολογεῖ ἀνηκούστους αἰσχρολογίας καὶ προσβάλλει τὴν ἠθικὴν,» ἐπάγει δὲ μετ' ἀγανακτήσεως: «Ἦρξις τὰς ὁμιλίας του μὲ ἀπεραντολογίαν τῶν πλέον βανύσων καὶ ἀνηκούστων αἰσχρολογιῶν, ἀναπτύξας ὁ θεομπαίκτης μὲ σκάνδαλον τὰ διάφορα εἶδη τῶν αἰσchrῶν ἀσελγειῶν.» Καὶ εἶχε μὲν δίκαιον ὁ νομάρχης νὰ κατεξαναστῆ, ἀλλ' ἠγνοεῖ φαίνεται ὅτι αἱ αἰσchrαὶ αὐταὶ γνώσεις ἦσαν ἐν τῶν ἀπαραιτήτων στοιχείων τῆς κατ'

ἐκείνους τοὺς χρόνους καλογηρικῆς μαθήσεως, ἐμπεριεχόμενοι εἰς βιβλία θρησκευτικῆς δῆθεν διδασκαλίας, προϊόντα κτηνώδους ἀπαιδεύσεως, προωρισμένα εἰς τὴν ἠθικὴν τοῦ κλήρου μόρφωσιν. Ἐγὼ αὐτὸς ἔτυχε ν' ἀναγνώσω μετ' ἀποστροφῆς εἰς ἓν τῶν βιβλίων τούτων περιπεσὼν εἰς χεῖράς μου καὶ πραγματευόμενον τὰ περὶ τῶν πνευματικῶν καθηκόντων τῶν ἱερέων, εἰς τὸ περὶ Ἐξομολογήσεως κεφάλαιον ἐκτεταμένην περιγραφὴν καὶ ἀνάλυσιν ὄλων ἐκείνων τῶν αἰσχροφυγῶν, ἃς ἡ ἐπιστήμη τῆς φρενολογίας κατατάσσει σήμερον εἰς ἰδιαιτέρον κλάδον παθολογίας καὶ ἃς περιέλαβεν ὁ καθηγητὴς Ball εἰς τὸ πέρυσιν ἐκδοθὲν σύγγραμμά του *La Folie érotique*. Καὶ περιεγράφοντο μετὰ λεπτομερείας, ἧτις θὰ περιεποίει τιμὴν—αν εἰνέ ποτε δυνατόν νὰ περιποιηθῶσι τιμὴν τοιαῦται βδελυγμίαι—εἰς τὸν Ἀρετίνον ἢ εἰς τὸν ἐπαισχύντου μνήμης μαρκήσιον *De Sade*. Ὡς περιέργον σημεῖω καὶ τὸ ὅτι ὁ Παπουλάκης δὲν ἀπέστρεψε τὰ λογοπαίγνια, εἰς τὰς ὁμιλίας του καὶ μάλιστα εἰς τὰς τελευταίας, ὅτε ἦτο πλέον φανερά ἡ ρῆξις αὐτοῦ πρὸς τὴν Σύνοδον καὶ τὴν Κυβέρνησιν, ἀπεκάλει δέ, ὅπως καὶ οἱ Φιλορθόδοξοι, *κατασκόπους* τοὺς ἐπισκόπους, *μιὰρὰν* τὴν Ἱερὰν Σύνοδον καὶ *πορνεύουσαν* τὴν πρωτεύουσαν.

Ἐν τούτοις μεθ' ὅλας αὐτῆς τὰς ἐλλείψεις καὶ τὰς παρεκτροπὰς ἡ διδασκαλία τοῦ Παπουλάκη ἦτο κατ' ἀρχὰς ὠφέλιμος καὶ καρποφόρος. Περὶ τούτου μαρτυροῦσι προθύμως καὶ αὐτοὶ οἱ ἐναντίοι του. Ὁ ἀνωτέρω νομάρχης Μεσσηνίας λέγει ἐν τῇ ἐκθέσει του ὅτι περιόδουσαν τὸ 1851 εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ὀλυμπίας καὶ ἐξετάζων περὶ τῆς ζωοκλοπῆς ἤκουσε τοὺς κατοίκους ἀποδίδοντας τὴν κατάπαυσίν της εἰς τὰς ἐντυπώσεις, τὰς ὁποίας ἄφησαν τὰ κηρύγματα τοῦ Παπουλάκη. Περαιτέρω δὲ ἐν τῇ αὐτῇ ἐκθέσει γράφει: «Οὐδὲν ἐπιλήψιμον ἔφθασεν εἰς τὰς ἀκοάς μου περὶ τῶν διδασκῶν τὰς ὁποίας ἀπήγγειλεν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα (εἰς τὴν ἐπαρχίαν Τριφυλλίας). Ἐξ' ἐναντίας ὅτε μετὰ ταῦτα προέβη εἰς τοὺς νομοὺς Ἀρχαδίας καὶ Λακωνίας, μεγάλη ἐσχηματίζετο καὶ ἐνταῦθα ἰδέα περὶ αὐτοῦ καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν ὑποδεεστέρων τάξεων ἔτρεξαν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Λακωνίας διὰ ν' ἀκούσωσιν αὐτοῦ, κινούμενοι ἀπὸ θρησκευτικὸν ζῆλον. Ἡ φήμη τὸν ἀνεβίβαζεν ὑψηλά, διαδίδουσα ὅτι καὶ εὐχαριστήρια τῆς Ἱερᾶς Συνόδου προεκλήθησαν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀρχὴν Λακωνίας. Οἱ χυδαῖοι τὸν παρίστανον ὡς θαυματουργοῦντα καὶ προφητεύοντα, τὸ δὲ γυναικεῖον φύλον ἰδίως διέδιδεν ὑπὲρ αὐτοῦ ἄρρητα ρήματα.» Ὁ ἐπαρχος Οἰτύλου ἐν τῇ ἀπὸ 3 Μαΐου 1852 ἀναφορᾷ του πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν Ὑπουργείων ἀνα-

φέρει ὅτι: «ἐγένετό καὶ παραίτιός τινων καλῶν εἰς τὸν τόπον τοῦτον, συνδιαλλάξας οἰκογενεῖας ἐχθρικῶς διακείμενας πρὸς ἀλλήλας μέχρις αἵματος. Ἐὰν δὲ ἡ διδασκαλία του ἐγένετο μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης συνέσεως καὶ περιορίζετο μόνον εἰς τὸ πρακτικὸν μέρος τῆς θρησκείας, ἤθελε βεβαίως φέροι καρπὸν, ὡς ἐκ τῆς ἀπειροσίου ὑπολήψεως, τὴν ὁποίαν ἀπολαμβάνει οὗτος παρά τῷ λαῷ.» Εἶνε δὲ τῷ ὄντι μεμαρτυρημένον ὅτι ἐν Λακωνίᾳ οὐ μόνον πολλαὶ οἰκογένειαι τρέφουσαι κατ' ἀλλήλων πατροπαράδοτον ἄσπονδον μῖσος καὶ προβαίνουσαι εἰς ἀμοιβαίας δολοφονίας, κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ ἄγριον καὶ ἀπάνθρωπον ἔθιμον, διηλλάγησαν, ὡς ἀναφέρει καὶ ὁ ὀλίγον τι βραδύτερον ἐπισκεφθεὶς τὴν ἐπαρχίαν ἐκείνην γάλλος περιηγητὴς ἀλλ' ἐξ Ἑλλήνων ἔλκων τὸ γένος *Yemeniz* ἐν τῷ βιβλίῳ του *Voyage dans le Royaume de Grèce*, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ κοινὰ ἐγκλήματα ἐπισιθητῶς ἠλαττώθησαν ἐν Λακωνίᾳ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς αὐτοῦ διαμονῆς τοῦ Χριστοφόρου καὶ τῆς ἐκ τοῦ κηρύγματός του προελθούσης ἐξεγέρσεως. Βέβαιον δὲ εἶνε ἐπίσης ὅτι δῆμαρχοὶ τινες, ἀδίκως ὕστερον διαβληθέντες καὶ καταδιωχθέντες, ἀποβλέποντες εἰς τὸ ἐκ τῆς διδασκαλίας τοῦ κήρυκος ἠθικὸν ὄφελος προσεκάλεσαν αὐτὸν δ' ἐγγράφων τὴν νὰ μεταβῇ καὶ νὰ κηρύξη εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ἑαυτῶν δήμου.

Δυστυχῶς ἡ εἰρηνοποιὸς καὶ εὐεργετικὴ περιόδος τῆς διδασκαλίας τοῦ Παπουλάκη δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ. Ὁ δαίμων τῆς πολιτικῆς ἐξῆψε τὰς φρένας του καὶ ὁ κῆρυξ τῶν πράων ἀρχῶν τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς, ἔστω καὶ κεκολοβωμένης ἀξέστοις ἢ ἠλλοιωμένης ἐπὶ τὸ βαναυσότερον ὑπὸ τῆς ἀμαθείας καὶ τῆς περιορισμένης διανοίας του, μετεβλήθη εἰς ἀποστολον μωρῶν φαντασιοπληξῶν, γελοίων ἐπαγγελιῶν καὶ εἰς ὑποκινητὴν τολμηρῶν πολιτικῶν ἀνατροπῶν. Καθ' ὅσον δύναμαι νὰ κρίνω ἐξ ὧν περὶ αὐτοῦ ἔμαθον καὶ ἐμελέτησα, ὁ Χριστόφορος δὲν ἤρξατο τοῦ σταδίου του ἔχων ὡς σκοπὸν ὠρισμένον τὸν κατόπιν ἐκδηλωθέντα. Περιπεσὼν εἰς θεοσεβίαν σχεδὸν μακρὴν, συνήθη εἰς ἀνθρώπους τοιοῦτου χαρακτῆρος καὶ τοιαύτης διανοητικῆς ἰκανότητος καὶ οὐχὶ σπανίως ἀναπτυσσομένην ὑπὸ τὰς ἐπικρατούσας τότε ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ συνθήκᾳ τοῦ πολιτισμοῦ, ἐπελήθη τοῦ ἔργου του, πεποισθῶς ἐν εὐλιπρινείᾳ ὅτι ὑπὲρ τῆς θρησκείας εἰργάζετο. Οἱ Φιλορθόδοξοι ἰδόντες τὸν ζῆλόν του καὶ ἐνόησαντες πόσον ἐπωφελῆς θὰ ἦτο ἡ συμμαχία του εἰς τὰ ἑαυτῶν σχέδια, προσεταιρίσθησαν αὐτὸν καὶ βελημῶν τὸν κατέστησαν κυριώτατον ὄργανόν των. Τὰς ἰδέας των Φιλορθόδοξων ἐνεστερνίσθη ὁ μοναχὸς ἐξ ἀπειρίας καὶ ἀμαθείας, ἴσως δὲ βλέπων τὴν ὁσημέραι αὔρουσαν παρὰ τῷ λαῷ φή-

μην του, ἐπήρθη καὶ ἐθεώρησεν ἑαυτὸν ὡς προωρισμένον νὰ ἐπιτελέσῃ σοβαρὰν πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν μεταβολὴν ἐν τῇ πατρίδι του.

Ἡ μετατροπὴ αὐτῆ εἰς τὸν χαρκατῆρα τοῦ Παπουλάκη ἐπιτελέσθη κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Ἦδη εἰς τὰς ὁμιλίαις του ἤρχισε τολμηρῶς νὰ παρενείρῃ ἀσεβεῖς πολιτικούς ὑπαινιγμούς, ὧν συνηθέστατος ἦτο ὁ περὶ τοῦ φωριῶντος ἐριφίου, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε ν' ἀποδιωχθῆ ἐκ τῆς πόλεως ἵνα μὴ μεταδώσῃ τὴν νόσον καὶ εἰς τὰ λοιπὰ. Δὲν ἀπῆρτετο δὲ μεγάλη βαθύνοια διὰ νὰ ἐννοήσωσιν οἱ ἀκροαταὶ ὅτι ἡ παραβολὴ ἀνεφέρετο πρὸς τὸν ἀλλόθρησκον τῆς Ἑλλάδος βασιλέα καὶ πρὸς πάντα μὴ συμμεριζόμενον τὰς θρησκευτικὰς παρακρούσεις τῶν Φιλορθοδόξων. Ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν τῶν Καλαμῶν τὴν 10 Ὀκτωβρίου, γενόμενος δεκτὸς μετ' ἐξαιρετικῶν ἐνδείξεων σεβασμοῦ καὶ ὠμίλησεν ἀπὸ τῆς ἐπὶ τούτῳ παρασκευασθείσης ἐξέδρας, ἀνύψωσε σχεδὸν φανερὰ τὴν σημαίαν τῆς ἀνταρσίας. Ὁ νομάρχης Μεσσηνίας περιγράφει ὡς ἐξῆς τὰ κατὰ τὴν ὑποδοχὴν καὶ τὴν ὁμιλίαν του:

«Πλῆθος τὸν προέπεμπεν ἐρχόμενον ἐκ Λακωνίας καὶ ὀλόκληρος ἡ πόλις τὸν ὑπεδέχθη μετ' ἐνθουσιασμοῦ· καὶ αὐτοὶ οἱ νοσημονέστεροι πολῖται προκατειλημμένοι ἀπὸ τὴν φήμην περιέμενον ἀνυπομόνως νὰ τὸν ἀκούσωσιν. Ἀλλὰ μόλις ἀπήγγειλε τὴν πρώτην του ὁμιλίαν, τῆς ὁποίας αὐτόκοπος ὑπῆρξα καὶ ἐγώ, αἱ προσδοκίαι παντὸς νοήμονος δὲν ἐβράδυναν νὰ δικτυευσθῶσιν, τὸ προσωπεῖόν του ἔπεσεν εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν παρετηρήθη εὐθὺς ὅτι εἶνε χυδαῖος, ἀγοραῖος εἰς τὰς ἰδέαις, χωρὶς κοίσιν καὶ νοῦν, ὅτι αἰσχρολογεῖ ἀνηκουστους αἰσχρολογίας καὶ προσβάλλει τὴν ἠθικὴν. Τοιαύτην ἐκ πρώτης ὄψεως ἔκκαμν ἐντύπωσιν καὶ οἱ νοήμονες πολῖται ἤθελον χλευάσει αὐτόν, ἀν δὲν ἠυλαβοῦντο τὰς προλήψεις τοῦ παρισταμένου ὄχλου, τοῦ ὁποίου ὁ ἐνθουσιασμὸς μὲ ὅλα τὰ ἄτοπα τῆς ὁμιλίας του ἐφαίνετο ἀκράτητος.

«Τὴν ἐπιούσαν ὠμίλησε πάλιν δις, πρώϊαν καὶ δεῖτην, ἀλλ' αἱ ὁμιλίαι του αὐταὶ ἐπέσυρον σπουδαίως τὴν προσοχὴν μου Ἐλάλησε κατὰ τοῦ ὄρκου τοῦ διδομένου ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων εἰς πολιτικὰς καὶ ποινικὰς ὑποθέσεις· παρέστησεν ὅτι ὁ ὄρκος ἀντιβαίνει εἰς τὰς παραγγελίας τοῦ Ἐυαγγελίου, ὅτι ἐνῶ ἐπὶ Τουρκοκρατίας δὲν ἦτο εἰς χρῆσιν, πρὸ εἰκοσι ἔτων (αἰνιττόμενος διακρήδην τὴν ἐποχὴν ἀφ' ἧς ἐγκατεστάθη ἡ Βασιλεία εἰς τὴν Ἑλλάδα) ὁ ὄρκος ἐπολλαπλασιάσθη· ἐξύβρισε τὴν ἐπιβάλλουσαν τοῦτον νομοθεσίαν μας καὶ τὰ Δικαστήρια εἰς ἃ μεταφέρεται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τὸ Ἱερὸν Ἐυαγγέλιον διὰ τὰς ὀρκοδοσίας τὰ ἀπεκάλεσε *Γυφτόληπα!* ἀπότμενος τῆς καταστάσεως τῶν

θρησκευτικῶν εἶπεν ὅτι δὲν ἔχομεν Πατριάρχην, Ἀρχιερεῖς καὶ ἄλλους λειτουργοὺς τῆς πίστεως καὶ παρέστησε τὴν Ἐκκλησίαν ὡς ἐπιβουλευομένην δῆθεν ἀπὸ ἑτεροδόξου· προέτρεψε τοὺς ἀκροωμένους νὰ ἐμμένωσιν εἰς αὐτὴν· κατέκρινε τὴν διδασκτικὴν μέθοδον τῶν γραμμάτων καὶ ἰδίως τὴν Ἀλληλοδιδασκτικὴν, ἐσύστησεν ἐκείνην τοῦ Ὀκτωῆχου καὶ Ψαλτηρίου, ἐλάλησε κατὰ τῆς Ἀγγλίας, ὡς προσπαθοῦσης δῆθεν νὰ κατακτήσῃ τὴν Ἑλλάδα.»

Ἐννοεῖται ὅτι τὰ παράτολμα ταῦτα κηρύγματα δὲν ἠδύναντο ν' ἀκούωσιν ἀδιαφόρως αἱ ἐπιτόπια ἀρχαί. Ὁ νομάρχης ἐσπευσε ν' ἀναγγεῖλῃ τὰ συμβαίνοντα εἰς τὴν Κυβέρνησιν, παρυστήσας τὴν ἀνάγκην τοῦ περιορισμοῦ τοῦ ταρξίου καὶ τὴν ἀποστολὴν καταλλήλων ἱεροκηρύκων εἰς τὰς ἐπαρχίας ὅπως ἐξαλείψωσιν ἢ ἐξουδετερώσωσιν τὴν ἐκ τῶν λόγων του παραχθῆσαν ἐντύπωσιν. Ταυτοχρόνως ἔλαβε μέτρα ὅπως ἀπομακρύνῃ αὐτὸν ἀθρόωως ἐκ τῆς πρωτεύουσας τοῦ νομοῦ, τῷ ὄντι δὲ ὁ Χριστόφορος ἀπελθὼν μετέβη εἰς τὸν δῆμον Ἀλαγωνίας, ἐκεῖθεν δὲ εἰς τοὺς δῆμους Ἀμφείας καὶ Θουρίας, φθάσας εἰς τὴν μονὴν Βουλκάνου. Ἀντὶ ὅμως νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ νομάρχου διαβιβασθείσας αὐτῷ διὰ τῷ ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ τοποτηρητοῦ παραινήσεις, ἐξηκολούθησε τολμηρότερον παρεκτρέπομενος εἰς τὰς ὁμιλίας του καὶ ἀναφανδὸν ἐκστομίζων στασιαστικὰς αὐτόχρημα εἰσηγήσεις. Διὸ ὁ νομάρχης παρήγγειλεν αὐτῷ ἐπιτακτικῶς ν' ἀπέλθῃ ἐκ τοῦ νομοῦ, ὁ δὲ Χριστόφορος ἐτρέπη διὰ τῆς ὁδοῦ τῶν Δερβενίων πρὸς τὸν νομὸν Ἀρκαδίας, μὴ μεταβάς εἰς τοὺς δῆμους τῆς ἐπαρχίας Μεσσηνίας, ἐνθα ἀνυπομόνως προσεκάλουν αὐτόν· μεταμεληθεὶς ὅμως καθ' ὁδὸν ἐλοξοδρόμησε καὶ μετέβη εἰς τὸν δῆμον Τριπόλεως, ἐκεῖθεν δὲ εἰς Κυπαρισσίαν. Ὁ ἐπαρχος Τριφυλλίας δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίσῃ αὐτόν ἀπὸ τοῦ ν' ἀγορεύσῃ εἰς τὴν πόλιν, κατάρθρωσεν ὅμως νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ ἐκεῖθεν ἀνευ σκανδαλοῦ. Ἐν τῷ μεταξύ ἡ Κυβέρνησις ἀνήγγειλε τὰ γενόμενα πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, ἧτις ἐξέδωκε διαταγὴν προσκαλοῦσαν αὐτόν νὰ ἐμφανισθῆ ἐνώπιόν της ἵνα δώσῃ λόγον περὶ τοῦ σκανδαλώδους αὐτοῦ κηρύγματος. Ὁ μοναχὸς ὅμως δὲν ὑπήκουσεν· καὶ τότε μὲν διεδόθη ὅτι ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἐν Καλαθρότοις, διαμονήν του ἀλλ' ὡς ἐγνώσθη κατόπιν καὶ ὡς θὰ ἴδωμεν βραδύτερον, ὀλίγον ἔμεινεν αὐτόθι ἡσυχάζων, καὶ πάλιν μετέφερεν ἀλλαχῶ τὸ στάδιον τῆς ἐνεργείας του.

(Ἔπεται συνέχεια).

ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΣ ΑΝΝΙΝΟΣ.

~~~~~*~~~~~

Τὸ ἄρωμά τινων ρόδων διὰ τῆς οὐδύτης, διὰ τῆς ζωηρᾶς αὐτοῦ λεπτότητος, προδίδει τὴν ἀκανθαν.

*